

JALOSTUSTOIMIKUNTA TIEDOTTAA 1/2018

Teksti: Stina Högnabba

Ehdotus schipperken jalostuksen tavoiteohjelmaksi (JTO) valmistui loppuvuodesta 2017. Asiakirja hyväksyttiin yhdistyksen ylimääräisessä kokouksessa helmikuussa ja sen jälkeen myös kääpiökoirayhdistyksen (SKKY) vuosikokouksessa. Seuraavaksi JTO lähtee käsittelyyn kennelliiton jalostustieteelliseen toimikuntaan.

Jalostuksen tavoiteohjelma sisältää kuvauksen rodun nykytilanteesta olemassa olevan tiedon perusteella useasta eri näkökulmasta ja antaa koiranomistajille ja kasvattajille yleiskuvan rodun tilanteesta. Kyseessä on yhdistyksemme ensimmäinen JTO ja tulevaisuudessa sitä voi sitten parantaa ja kehittää. JTO löytyy yhdistyksen nettisivuilta. Tavoitteena on, että järjestäisimme vuoden aikana kasvattajatapaamisen, jossa olisi mahdollisuus laajemmin käydä keskustelua JTON sisällöistä.

Muutamia nostoja JTO:sta

Jalostukseen käytettävien koirien tulisi olla rodunomaisia ja keskitasoa parempia. Koirilla ei saa olla arkielämää haittaavia vaivoja tai ominaisuuksia ulkomuodon, käyttäytymisen tai terveyden osalta. Pienessä populaatiossa on tärkeää käyttää mahdollisimman terveitä koiria ja laajaa jalostuspohjaa. Rotuyhdistys suosittelee koirien nykyistä laajempaa terveyden tutkimista sekä luonnetestausta.

POPULAATION RAKENNE JA JALOSTUSPOHJA

Koirien määrä Suomessa on varsin pieni ja schipperkeitä syntyy hieman yli 100 vuodessa. Pentueet ovat pieniä; pentuja syntyy keskimäärin 3,4. Vuonna 2016 rekisteröitiin 117 schipperkeä ja rotu oli 100. suosituin kaikista Suomessa rekisteröidyistä koiraroduista. Koiria arvioidaan olevan tällä hetkellä Suomessa noin 1200. Populaation pienuus on sinällään haaste jalostuspohjan riittävän laajuuden ja moninaisuuden ylläpitämiselle. Tuontikoirien käyttö jalostuksessa on kuitenkin pitänyt sukusiitosasteen matalana. Ongelmana on, että jalostukseen eniten käytettävät koirat ovat usein samoista linjoista. Jalostukseen käytetään tällä hetkellä alle puolia rekisteröidyistä schipperkeistä. Jalostuksen tavoitteena on säilyttää rodun monimuotoisuus myös tulevaisuudessa. Tähän päästään käyttämällä narttuja ja uroksia laajemmin kuin nyt, sekä käyttämällä jalostukseen mahdollisimman pitkäikäisistä suvuista polveutuvia koiria.

LUONNE JA KÄYTTÄYTYMINEN SEKÄ KÄYTTÖOMINAISUUDET

Luonteiden osalta suuria ongelmia ei ole rodussa toistaiseksi tiedossa. Luonnetestattuja schipperkeitä on toistaiseksi niin vähän, ettei luonteesta voi saada yleispätevää käsitystä. Vuonna 2016 rodulle on tehty käyttäytymisen ihanneprofiili, ja ensimmäinen käyttäytymisen jalostustarkastus pidettiin samana vuonna. Tavoitteena on hyvän hermorakenteen ja toimintakyvyn sekä tasapainoisen luonteen säilyttäminen. Schipperken omistajia kannustetaan käyttämään koiriaan luonnetesteissä, ja erilaisten luonnetestien suorittaneiden koirien määrää pyritään lisäämään.

TERVEYS JA LISÄÄNTYMINEN

Schipperkeä pidetään yleisesti ottaen terveenä rotuna. Virallisia terveystutkimuksia on kuitenkin toistaiseksi tehty vain pienelle osalle koiria. Vuosina 2013–2015 tehtiin terveystutkimus, jossa pyrittiin kartoittamaan schipperkeiden nykyinen terveystilanne. Kyselyyn kertyi vastauksia 234, ja vastanneiden osalta terveystilanne näyttää varsin hyvältä. Myös virallisten terveystutkimustulosten perusteella tilanne vaikuttaa hyvältä silmien, lonkkien ja kyynärniveltien osalta.

Virallisten tutkimustulosten osalta tulisi jatkossa erityisesti kiinnittää huomiota välimuotoisten lanne-ristinikamatulosten kehittymiseen, sillä huomattavan suurella osalla tutkituista koirista on viimeisinä vuosina todettu selkämuutoksia. Tosin on huomiotava, että selkämuutoksia on tutkittu vain melko pienestä osuudesta koiria. Muiden sairauksien osalta haasteena on edelleen epilepsia ja sen esiintyvyys. Tiedossa on epilepsia-kohtauksia saaneita koiria sekä diagnoosin saaneita koiria mutta yhdenmukaista luotettavaa tietoa näistä koirista ei ole. Tämä asettaa haasteita myös kasvattajille yhdistelmien valitsemiseen.

Schipperken terveyden tutkiminen on kehittynyt ja monipuolistunut, ja ymmärtämys koirien kokonaisvaltaisesta terveydestä on kasvanut. Tämä asettaa haasteita kasvattajille, sillä mitä paremmin koirien terveysongelmat tunnetaan, sitä enemmän tekijöitä jalostuksessa on huomioitava. Pienessä rodussa kaikkia pienen negatiivisen muutoksen omaavia koiria ei voida sulkea pois jalostuksesta. Huomiota tulee kiinnittää koiran kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin sekä selvittää koiran taustoja riittävän laajasti. Jalostuksesta tulee karsia koirat, jotka oireilevat tai joi-

Karva on hyvin lyhyttä korvissa ja lyhyttä päässä, eturaajojen etupuolella, kintereissä ja väljaljoissa.

Rungossa karva on keskipitkä ja pinnanmyötäistä.

Hännässä karva on yhtä pitkä kuin rungossa.

Reisien takaosassa karva on pitkäköö ja tuuhea peittäen peräaukon, karvan kärjet kääntyvät sisäänpäin muodostaen rodulle tyypilliset housut.

Kaulan ympärillä karva on selvästi pitempää ja pystympää korvien ulkoreunoista lähtien muodostaen leveän kaulurin, harjan ja röyhelön.

den viat haittaavat niiden arkielämää tai harrastamista. Jalostuksen tavoitteena on estää koiran hyvinvointiin vaikuttavien vikojen ja sairauksien yleistymisen rodussa.

ULKOMUOTO

Ulkomuodollisesti tulee säilyttää rotutyypin ja erityisesti rodulle ominaiset piirteet, sekä selkeä sukupuolileima. Huomiota tulee kiinnittää koirien rungon pituuteen, jotta neliömäisyys säilyy ja raajat säilyvät kevytluustoisina. Ulkomuodon jalostustarkastusten tulosten perusteella tulee kiinnittää huomiota myös etukulmauksiin, jotta ne säilyvät rodunomaisina ja takavat koiran hyvän rakenteellisen kehityksen ja liikumisen.

Rotumääritelmän mukaan schipperken karvapeite on tiheä ja suora, muodostaen kaulurin, harjan, ja röyhelön, jossa karva on pitkäköö ja pysty, sekä housut, joissa karvan kärjet kääntyvät takajalkojen väliin. Rungossa karva on keskipitkä ja pinnanmyötäistä. Viime vuosina karvanlaatu on osittain pehmentynyt ja pidentynyt. On myös nähtävissä, että karva ei välttämättä ole rungossa keskipitkä ja rungonmyötäistä, vaan toisinaan pitkä tai jopa lainehtivaa. Jalostuksessa on kiinnitettävä huomioita siihen, että schipperkelle tyypillinen karvapeite säilyy rotumääritelmän mukaisena ja erityisesti rungonmyötäinen keskipitkä karva on selkeä, jotta rodulle tyypilliset kaulus ja housut erottuvat. ■